

Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2022

- výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti
- peněžní příspěvek na stravování
- slevy na dani a daňové zvýhodnění
- přehled dokladů pro uplatnění daňových úlev
- zdaňování příjmů z dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti
- příklady s vyplněnými vzory tiskopisů pro rok 2022
- odpovědi na časté dotazy
- sleva za zastavenou exekuci
- porušení podmínek soukromého životního pojištění

30. aktualizované vydání

EDICE DANĚ

Případné zásadní legislativní změny, k nimž dojde v období mezi jednotlivými vydáními, budou ošetřeny formou vkládané aktualizace, která bude po dobu prodejnosti publikace volně ke stažení na www.anag.cz. Nutnost aktualizace posuzuje na základě legislativních změn výhradně autor ve spolupráci s nakladatelstvím. Aktualizace však v žádném případě nemohou nahradit nová vydání knihy.

Aktualizaci zašleme zdarma na vyžádání

anag@anag.cz, tel.: 585 757 411

OBSAH

ÚVOD	9
Nejčastěji citované právní předpisy	11
Použité zkratky	12
Parametry použité v zákoně o daních z příjmů pro rok 2022	12
 KAPITOLA I	
1. Vstupní informace ke zdaňování příjmů	14
1.1 Změny ve zdaňování příjmů zaměstnanců pro rok 2022	14
1.1.1 Princip zdanění mezd.....	14
1.1.2 Zvýšení základní slevy na poplatníka podle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP.....	14
1.1.3 Zrušení maximálního měsíčního limitu daňového bonusu ve výši 5 025 Kč - nově bez omezení	14
1.1.4 Zrušení „superhrubé mzdy“ se vztahuje i na příjmy zúčtované v roce, kdy „superhrubá mzda“ platila, vyplacené zaměstnanci po 31. 1. 2021	15
1.1.5 Možnost poskytnutí dalšího osvobozeného alternativního peněžitého plnění na stravování zaměstnanců za směnu, tzv. stravenkový paušál.....	15
1.1.6 § 6 odst. 9 písm. b) ZDP ve znění od 1. 1. 2021	18
1.1.7 § 24 odst. 2 písm. j) bod 4 ZDP ve znění od 1. 1. 2021	18
1.1.8 Nová sleva na daň „za zastavenou exekuci“	20
1.1.9 Původní výše hodnoty odpočtu pro uplatnění bezúplatného plnění (daru).....	21
1.1.10 Výše daňového zvýhodnění na děti pro rok 2022	21
1.1.11 Měsíční daňový bonus a podmínky jeho vyplacení.....	21
1.2 Další změny pro rok 2022	21
1.2.1 Změny v částkách rozhodných pro daňové povinnosti.....	21
1.2.2 Změny daňového řádu podstatné pro praxi mzdových účetních	22
1.2.3 Stručné zopakování stavu platného i v roce 2022.....	23
1.3 Systém zdaňování příjmů	28
1.3.1 Daňový rezident v ČR - daňový nerezident.....	30
1.3.2 Obecné ustanovení k zamezení dvojímu zdanění u mezd.....	33
2. Předmět daně z příjmů.....	35
3. Příjmy ze závislé činnosti - vymezení	38
3.1 Mezinárodní pronájem pracovní síly	42

4.	Zvláštní nepeněžní příjmy zaměstnanců.....	43
4.1	Příjmy zaměstnance spočívající v cenovém rozdílu, resp. v cenovém zvýhodnění	44
4.2	Motorové vozidlo poskytnuté zaměstnanci ke služebním i soukromým účelům.....	45
4.3	Nezdanitelné nepeněžní i peněžní příjmy – rozdělení	46
5.	Cestovní náhrady zaměstnanců, ochranné pracovní prostředky, pracovní oblečení a další plnění, která nejsou předmětem daně z příjmů	46
6.	Daňové osvobození vztahující se k příjmům ze závislé činnosti.....	52
6.1	K některým druhům nepeněžního plnění ze sociálního fondu, resp. na vrub nedaňových nákladů podrobněji	60
6.2	Osvobození příspěvků zaměstnavatele na penzijní připojištění a na soukromé životní pojištění	63
6.3	K příspěvku zaměstnavatele na pojistné podrobněji formou příkladu.....	68
6.4	Oznamování příjmů vyšších než 5 000 000 Kč.....	70
7.	Působnost zaměstnavatele v průběhu zdaňovacího období.....	72
7.1	Prohlášení poplatníka	72
8.	Zaměstnanec bez učiněného Prohlášení k dani, srážková daň ve výši 15 % nebo daňová záloha ve výši 15 %.....	74
9.	Zaměstnanec s učiněným Prohlášením k dani.....	79
10.	Způsob výpočtu daňové zálohy z měsíční mzdy	82
10.1	Slevy na dani podle § 35ba ZDP	82
10.1.1	Sleva na dani na poplatníka (základní) v roce 2022 nově ve výši 30 840 Kč ročně, tj. 2 570 Kč měsíčně.....	82
10.1.2	Sleva na dani na manželku (manžela) s nízkým příjmem i pro rok 2022 zůstává ve výši 24 840 Kč ročně, měsíčně ji pro výpočet daňové zálohy u zaměstnavatele nelze uplatňovat	83
10.1.3	Sleva za umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení v roce 2022 – jen ročně	84
10.1.4	Sleva na dani – invalidita poplatníka.....	86
10.1.5	Sleva na dani držitele průkazu ZTP/P.....	88
10.1.6	Sleva na dani u zaměstnanců soustavně se připravujících na budoucí povolání (zpravidla žáků a studentů)	88
10.1.7	Výpočet zálohy z měsíčního příjmu ze závislé činnosti	90
10.1.8	Výpočet daňové zálohy z jednorázových mezd, doplateků mezd za minulá léta a z doplateků mezd běžného kalendářního roku	94
10.1.9	Příklady výpočtu daňové zálohy v roce 2022 bez vyživovaných dětí nebo nejvýše s jedním dítětem.....	96

11. Daňové zvýhodnění na dítě a výpočet daňové zálohy nebo daňového bonusu s příklady	101
11.1 Uplatnění měsíčního daňového zvýhodnění u zaměstnavatele	112
12. Nezdaniitelné části základu daně podle § 15 ZDP (pro roční zúčtování za rok 2022)	129
12.1 Nezdaniitelná částka bezúplatných plnění na vymezené účely	129
12.2 Odpočet nezdanitelné částky z titulu placení úroků z úvěrů ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru	131
12.3 Odpočet nezdanitelné částky u poplatníka, který zaplatí na své penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření více než 24 000 Kč na rok	136
12.4 Odpočet nezdanitelné částky u poplatníka, který platí pojistné na soukromé životní pojištění	138
12.5 Odpočet nezdanitelné částky při placení členských příspěvků členem odborové organizace	141
12.6 Nezdaniitelná částka – úhrada poplatníka za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	141
13. Přehled průkazů pro uplatnění slevy na dani, daňového zvýhodnění a nezdanitelných částek u zaměstnavatele	142
13.1 Průkazy předkládané na počátku nebo v průběhu roku pro výpočet daňových záloh	142
13.2 Hlavní pravidla pro vznik nároku na slevy a pro jejich uplatňování v průběhu roku	144
13.2.1 Nárok na slevu	144
13.2.2 Uplatnění nároku	147
13.3 Průkazy předkládané pro účely ročního zúčtování	149
14. Odvod daně z příjmů ze závislé činnosti	153
14.1 Čísla účtů pro placení daní z příjmů ze závislé činnosti	153
14.2 Odvod sražených záloh na daň	154
14.3 Odvod srážkové daně	160
15. Roční zúčtování daňových záloh a daňového zvýhodnění a výpočet celoroční daně zaměstnavatelem	161
16. Povinnosti plátců daně	173

KAPITOLA II

1. Typové příklady zdaňování mezd v roce 2022	177
1.1 Stanovení základu daně	178
1.2 Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z dohody o provedení práce do částky 10 000 Kč, zdaněného srážkovou daní	184
1.3 Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 200 Kč, zdaněného srážkovou daní	185

1.4	Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 500 Kč, zdaněného srážkovou daní.....	186
1.5	Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 499 Kč.....	187
1.6	Zaměstnanec neučinil Prohlášení, v lednu 2022 měl příjem z dohody o provedení práce ve výši 10 000 Kč a k tomu mu bylo v dubnu 2022 doplaceno za leden 6 000 Kč.....	189
1.7	Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl v lednu příjem z dohody o provedení práce ve výši 10 000 Kč a k tomu mu bylo v únoru doplaceno za leden 1 000 Kč.....	191
1.8	Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl od stejného zaměstnavatele příjem z dohody o provedení práce ve výši 8 500 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci sjednaný příjem z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 200 Kč.....	192
1.9	Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl v roce 2022 od stejného zaměstnavatele příjem z dohody o provedení práce ve výši 10 000 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci příjem z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 499 Kč.....	193
1.10	Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl od stejného zaměstnavatele příjem z dohody o provedení práce ve výši 3 150 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci příjem z pracovního poměru ve výši 6 350 Kč.....	194
1.11	Zaměstnanec neučinil Prohlášení a na základě dohody o pracovní činnosti dosáhl příjmu do částky 10 000 Kč.....	195
1.12	Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl od stejného zaměstnavatele příjem z dohody o provedení práce ve výši 16 200 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci příjem z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 499 Kč.....	196
1.13	Zaměstnanec ve vedlejší pracovním poměru neučinil Prohlášení a jeho příjem podléhá zdanění zálohou na daň.....	197
1.14	Člen volební komise (bez učiněného Prohlášení, které má učiněné u svého hlavního zaměstnavatele) dosáhl příjmu nižšího než 3 500 Kč.....	198
1.15	Zaměstnanec učinil Prohlášení, neuplatňuje daňové zvýhodnění na děti.....	199
1.16	Zaměstnanec (starobní důchodce) učinil Prohlášení, uplatňuje základní slevu na poplatníka a slevu na invaliditu při invalidním důchodu třetího stupně.....	201
1.17	Zaměstnanec učinil Prohlášení poplatníka, neuplatňuje daňové zvýhodnění na děti, k běžné mzdě má navíc příjem ze souběžné dohody o provedení práce u téhož zaměstnavatele a taktéž bezplatně poskytnuté vozidlo pro služební i soukromé účely.....	203

1.18 Zaměstnanec učinil Prohlášení, uplatnil daňové zvýhodnění na dvě děti.....	205
1.19 Zaměstnanec učinil Prohlášení, uplatnil daňové zvýhodnění na pět dětí	207
1.20 Zaměstnanec učinil Prohlášení, uplatnil daňové zvýhodnění na tři děti a dosáhl nízké mzdy	209
1.21 Zaměstnanec učinil Prohlášení, neuplatňuje daňové zvýhodnění na děti a dosáhl příjmu podléhajícího zvýšené sazbě zálohy na daň 23 %	211
2. Složitější příklady zdaňování.....	212
2.1 Příklad, kdy zaměstnanci s neučiněným Prohlášením plynou od jednoho zaměstnavatele jak příjmy zdaněné zálohovou daní, tak příjmy zdaněné zvláštní sazbou daně. Zaměstnanec má povinnost podat daňové přiznání a zahrnout do něj příjmy zdaněné zálohou na daň. (...)	212
2.2 Příklad poplatníka, který pozdě oznámil změnu rozhodných skutečností.....	217
2.3 Příklad poplatníka žijícího ve společně hospodařící domácnosti s manželkou a společnými dětmi, který má jediného zaměstnavatele, od něž pobírá různé vysokou zdanitelnou mzdu	226
3. Vybrané vzory tiskopisů pro rok 2022	236
4. Soukromé životní pojištění – typové příklady	253

KAPITOLA III

Dotazy – odpovědi	258
-------------------------	-----

KAPITOLA IV

Vybraná ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů	273
Pokyn D-151 k zajištění jednotného postupu při uplatňování § 6 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb.	346
Informace GFŘ o změně v osobě plátce daně v souvislosti s přeshraničním agenturním zaměstnáváním na území EU a EHP.....	348
Pokyn GFŘ D-22 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů	349
Informace k výpočtu vlastních příjmů manžela/manželky pro účely uplatnění slevy na dani.....	358

Informace určená předškolním zařízení k vydávaným potvrzením pro účely uplatnění slevy za umístění dítěte	359
Sdělení pro plátce daně ze závislé činnosti k tiskopisu Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.....	360
Sdělení k uplatňování pojistného zaplaceného poplatníkem na soukromé životní pojištění	362
Rozhodnutí o prominutí daně z příjmů z důvodu mimořádné události.....	364
Informace k Prohlášení poplatníka pro rok 2021 a Žádosti o roční zúčtování za rok 2020.....	365
Vyhláška č. 511/2021 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad.....	366
Vyhláška č. 462/2021 Sb., o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2022.....	368
Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 100/2003 Sb.m.s., o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku	376

KAPITOLA V

Vybraná ustanovení zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.....	392
---	-----

KAPITOLA VI

Vybraná ustanovení zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře	410
Vybraná ustanovení zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)	415
Vybraná ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).....	421
Rozsudky soudů zabývající se problematikou daně ze závislé činnosti.....	425

KAPITOLA VII

1. Tabulka pro výpočet záloh.....	428
2. Tabulka pro výpočet celoroční daňové povinnosti.....	437

ÚVOD

Publikace o zdaňování mezd a dalších příjmů ze závislé činnosti v roce 2022 vychází již v jubilejním 30. aktualizovaném vydání. Teprve podruhé navazují autorky na dlouholetou práci pana magistra Pelecha a doufají, že si kniha udrží standard i čtenářskou přízeň, jež jí zajistil její zakladatel, který při tvorbě posledních vydání publikace již spolupracoval s paní Ivou Rindovou.

K úkolu navázat na práci pana magistra Pelecha a provést odbornou veřejnost správným provedením zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti proto autorky přistupují s velkou pokorou a úctou.

Nejen uvedená publikace, ale zejména samotný zákon o daních z příjmů oslaví v letošním roce již 30 let od vydání. Za tu dobu jsme zaznamenali řadu větších či menších, snáze či obtížněji aplikovatelných změn ve zdanění (ve více než 180 novelách, z nichž je zpravidla zásadní povahy jedna až dvě ročně, ostatní reagují např. na změnu terminologie nebo záměrů v souvisejících zákonech apod.). Uplynulé 2 roky byly pro mzdové účetní velmi náročné. Vzhledem k situaci spojené s krizovými opatřeními souvisejícími s výskytem koronaviru SARS-CoV-2 bylo zveřejněno mnoho opatření, změn a programů různých resortů, které bylo obtížné sledovat.

Ve srovnání s rokem 2021, kdy nás zákonodárci v rámci legislativního procesu až do posledního dne roku 2020 ponechali v nejistotě, jak a odkdy budeme příjmy ze závislé činnosti zdaňovat, je začátek roku 2022 v oblasti zdaňování mezd poklidný. Zásadní změny, které proběhly na počátku roku 2021, se již staly normou a pro rok 2022 dochází ke změnám pouze ve výši slevy na poplatníka a daňového zvýhodnění na druhé a třetí a každé další dítě, přičemž obě tyto změny v částkách byly známy s dostatečným předstihem. Samozřejmě, že některé změny, k nimž došlo k 1. 1. 2021, nás ještě několik let potrápí. Tím máme na mysli zejména změny při uplatnění odpočtu úroků z úvěrů, kde je nutno navíc nově zkoumat, kdy byla bytová potřeba obstarána. U bytových potřeb obstaraných do konce roku 2020 nadále platí pravidla platná pro možnost uplatnění úroků z úvěrů v roce 2020, a je tedy nutné je stále znát a aplikovat (i když je v textu zákona účinného v roce 2022 nenajdeme), a to po celou dobu splácení hypotéky.

Zákon o daních z příjmů odkazuje na značné množství dalších právních předpisů, které se také často mění, čímž opět dochází ke změnám ve zdaňování mezd, aniž by došlo k jakékoliv novele zákona o daních z příjmů. Pro stanovení hranice, od které se daň počítá zvýšenou sazbou daně ve výši 23 %, je nutno sledovat výši průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení, pro zdanění mzdy zvláštní sazbou daně u zaměstnance s neučiněným Prohlášením je třeba znát hranici příjmu rozhodného pro účast na důchodovém pojištění (pro rok 2022 se nemění), pro přiznání daňových bonusů je důležitá částka minimální mzdy, a osvobození peněžitého příspěvku na stravování se odvíjí od stanovené maximální výše stravného při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin u zaměstnanců veřejné sféry. Tyto údaje potřebuje mzdová účetní znát i z jiných důvodů, než je otázka zdanění, ale vždy je třeba zavnímat promítnutí změn těchto částek do daně či záloh na daň.

Nejen z důvodů každoročních změn je práce mzdových účetních náročná. Často vyvíjejí až detektivní úsilí, když nad rámec svých povinností ověřují rozhodné okolnosti někdy až na hraně zákona o ochraně osobních údajů i GDPR tak, aby se zaměstnanec a zaměstnavatel při kontrole nedostali do problémů, tedy aby existoval dostatek důkazů na straně jedné a na straně druhé dokonalá ochrana dokumentů tak, aby nemohly být zneužity.

Zaměstnavatelé jsou nejvýznamnějším „dávkovým místem“ rozhodujícím o daňovém zvýhodnění na děti, úlevách na invaliditu, na druhého z manželů s nepatrnými vlastními příjmy, uplatnění nezdanitelné částky za dárcovství krve, při placení příspěvků do doplňkového penzijního spoření a mnoha dalších. Nelze se tedy divit, že má mzdová účtárna snahu, aby nepravdivých tvrzení zaměstnanců bylo co nejméně, i když má celkem nulovou šanci se přesvědčit o korektnosti předkládaných dokumentů či pravdivosti skutečností prohlášených poplatníkem bez povinnosti doložení.

Mzdové účetní také často fungují jako poradci v oblasti daně z příjmů pro zaměstnance, kteří se právě na ně obracejí s dotazy, zda na základě jiných příjmů vedle mzdy z pracovního poměru mají či nemají povinnost podat daňové přiznání, či zda jim vznikl či nevznikl nárok na určitý daňový odpočet. I za tuto práci a osvětu náleží mzdovým účetním poděkování.

Autorky i vydavatel vyjadřují poděkování paní Haně Císařové za odbornou spolupráci.

Všem našim věrným čtenářkám a čtenářům přejeme po celý rok 2022 pevné zdraví, všeobecnou spokojenost a pokud možno bezproblémovou praktickou aplikaci zákona o daních z příjmů.

Praha, leden 2022

KAPITOLA I

1. VSTUPNÍ INFORMACE KE ZDAŇOVÁNÍ PŘÍJMŮ

1.1 Změny ve zdaňování příjmů zaměstnanců pro rok 2022

1.1.1 Princip zdanění mezd

Základem daně z příjmů ze závislé činnosti je pouze příjem. Dílčím základem daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti tak bude „hrubá“ mzda, přesněji řečeno zdanitelný příjem ze závislé činnosti (který je předmětem daně z příjmů a není od této daně osvobozen).

Pro všechny druhy příjmů, které jsou předmětem daně a nejsou zdaněny zvláštní sazbou daně podle § 36 ZDP, platí „klouzavá“ progresivní sazba daně, a to **15 % pro základ daně do 48násobku průměrné mzdy** (tedy do částky shodné s výší maximálního vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení) **a 23 % pro základ daně přesahující tuto hranici.** Obdobná úprava platí i v případě zálohy (tady je hranicí 4násobek průměrné mzdy) na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, a to i u poplatníka, který nemá u plátce daně učiněné Prohlášení podle § 38k ZDP.

Hranici pro uplatnění vyšší sazby daně je 48násobek průměrné mzdy. Není to tedy předem daná pevná částka, ale částka, která se každoročně mění přesným, předem daným výpočtem.

Průměrnou mzdou podle § 21g odst. 2 ZDP je průměrná mzda stanovená podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení. Pro rok 2022 je průměrnou mzdou částka 38 911 Kč a 48násobek pak představuje částku 1 867 728 Kč.

1.1.2 Zvýšení základní slevy na poplatníka podle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP

➡ pro rok 2022 činí základní sleva na poplatníka 30 840 Kč, tj. měsíčně 2 570 Kč.

1.1.3 Zrušení maximálního měsíčního limitu daňového bonusu ve výši 5 025 Kč – nově bez omezení

Po celou dobu existence institutu daňového bonusu na děti, tj. od roku 2005, platila maximální výše daňového bonusu, a to jak v roční, tak měsíční výši. **Obě tato omezení daná § 35c odst. 3 a § 35d odst. 4 ZDP byla zrušena a měsíční i roční výše daňového bonusu je nyní bez limitu.**

1.1.4 Zrušení „superhrubé mzdy“ se vztahuje i na příjmy zúčtované v roce, kdy „superhrubá mzda“ platila, vyplacené zaměstnanci po 31. 1. 2021

Bylo zrušeno ustanovení § 6 odst. 15 ZDP, ve kterém bylo uvedeno, že příjmy zúčtované zaměstnavatelem ve prospěch zaměstnance ve zdaňovacím období a vyplacené nebo obdržené zaměstnancem po 31. 1. po uplynutí zdaňovacího období se při zahrnutí do základu daně podle § 5 odst. 4 ZDP zvyšují o povinné pojistné, které byl z těchto příjmů v době jejich zúčtování povinen platit zaměstnavatel.

Pokud bude např. mzda za prosinec roku 2020 zaměstnanci vyplacena až v únoru 2022, pak má zaměstnanec povinnost podat daňové přiznání. Ovšem vzhledem k tomu, že mu byla záloha sražena ze superhrubé mzdy a při zdanění v roce 2022 mu bude daň stanovena již pouze z hrubé mzdy, bude část sražené zálohy přeplatkem na dani. Tento postup je potvrzen i přechodným ustanovením (čl. XII bod 19 zákona č. 609/2020 Sb.), které výslovně stanoví, že ani příjmy ze závislé činnosti zúčtované ještě v uplynulých zdaňovacích obdobích (do 31. 12. 2020) a dodatečně vyplacené nebo poplatníkem obdržené až po 31. 1. 2021 (již za existence nového základu daně ve výši hrubé mzdy) se nebudou u poplatníka při zahrnutí do základu daně navyšovat na superhrubou mzdu, protože se na tyto příjmy podle § 5 odst. 4 ZDP již hledí jako na příjmy zdaňovacího období roku, ve kterém byly vyplaceny.

Dosud platilo, že pokud se vyplácela mzda za předchozí roky opožděně a tento příjem podle § 5 odst. 4 ZDP byl (a nadále je) zahrnován do příjmů v pozdějším zdaňovacím období, než za které byl vyplácen, pak byl tento příjem „zesuperhrubován“ pro stanovení základu daně o částku pojistného příslušného roku, za který byl vyplácen. Pokud bude v roce 2022 vyplacena mzda za období, ve kterých byla zúčtována jako superhrubá mzda, např. za prosinec 2020, pak se tento příjem o pojistné již navyšovat nebude a bude zdaněna pouze „hrubá“ mzda, tedy obvykle bude zdaněna o 1/4 nižší daní, než tomu bylo při jejím zúčtování.

1.1.5 Možnost poskytnutí dalšího osvobozeného alternativního peněžitého plnění na stravování zaměstnanců za směnu, tzv. stravenkový paušál

Od ledna roku 2021 umožněno poskytovat zaměstnancům „stravenkový paušál“ jako jednoduchou alternativu ke stravenkám. Jeho výše osvobozená u zaměstnance od daně z příjmů je do 70 % horního limitu stravného při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin stanovené pro zaměstnance odměňované platem, tj. zaměstnance uvedené v § 109 odst. 3 ZP. Horní hranice stravného při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin je stanovena v § 3 vyhlášky č. 511/2021 Sb. ve výši 118 Kč. Proto je v roce 2022 u zaměstnance osvobozena částka peněžitého příspěvku poskytnutého zaměstnavatelem za jednu směnu ve výši 82,60 Kč (70 % ze 118 Kč).

Zákon o daních z příjmů nijak nereguluje vznik nároku na příspěvek (peněžitý nebo nepeněžní) na stravování zaměstnanců ani otázku, zda lze takový příspěvek zaměstnanci poskytnout. Stravování zaměstnanců upravuje § 236 zákoníku práce. Zaměstnavatel je povinen umožnit zaměstnancům ve všech směnách stravování, tuto

Prostředky smlouvy lze bez daňových důsledků převést na novou smlouvu splňující podmínky pro daňové výhody. Dodanění se neuplatní u pojistných smluv, u nichž nebude vyplaceno pojistné plnění nebo odkupné a zároveň rezerva, kapitálová hodnota nebo odkupné bude přímo převedeno na jinou smlouvu soukromého životního pojištění splňující podmínky pro daňové osvobození příspěvků zaměstnavatele (i pro uplatnění nezdanitelné části základu daně).

6.3 K příspěvku zaměstnavatele na pojistné podrobněji formou příkladu

Zaměstnanec si např. od 1. 1. 2005 založil soukromé životní pojištění s výplatou pojistného plnění na dožití v roce 2023, kdy mu bude 60 let. Podle podmínek pojistné smlouvy bylo možné čerpat průběžné výběry naspořených prostředků. Pojistné podmínky v tištěné podobě, často několikastránkové, bývají označovány jako nedílná součást pojistné smlouvy. Zaměstnavatel mu na tuto pojistnou smlouvu přispíval 500 Kč měsíčně, což za léta 2005 až 2014 činilo dohromady 60 000 Kč ($500 \times 12 \times 10 = 60\,000$). Tyto příspěvky zaměstnavatele byly jako příjem zaměstnance osvobozeny od daně. **K 1. 1. 2015 zaměstnanec uzavřel dodatek k pojistné smlouvě, podle kterého byla zrušena možnost průběžného výběru naspořených prostředků.** Zaměstnavatel tedy dále přispíval 500 Kč měsíčně a tyto příspěvky nadále zahrnoval do osvobozených příjmů zaměstnance. **K 1. 9. 2022 však zaměstnanec uzavře druhý dodatek k pojistné smlouvě, podle kterého bude obnovena možnost průběžného výběru naspořených prostředků,** a téhož dne zaměstnanec požádá o výplatu části naspořených prostředků. Tyto prostředky budou pojišťovnou vyplaceny 1. 9. 2022 na účet zaměstnance. **Povinností zaměstnance bude do 30. 9. 2022 (tj. před zúčtováním mezd za září) oznámit zaměstnavateli, že oproti stavu k 1. 1. 2015 nastala změna jeho pojistné smlouvy a počínaje záříjovým příspěvkem nelze již případně hrazené příspěvky zaměstnavatele na předmětnou pojistnou smlouvu od daně z příjmů osvobozovat.**

Za roky 2015 až 2022 tedy budou od daně z příjmů na straně zaměstnance osvobozeny příspěvky zaměstnavatele v úhrnné výši 46 000 Kč ($500 \times 92 = 46\,000$). Protože zaměstnanec současně vybral určitou část z naspořených prostředků, vzniká mu povinnost podat za rok 2022 v roce 2023 daňové přiznání (proto zaměstnavatel nebude u zaměstnance provádět roční zúčtování záloh), do kterého jako příjem ze závislé činnosti (§ 6 ZDP) uvede rozhodné údaje. Celkové osvobozené příspěvky zaměstnavatele činily 100 000 Kč, protože se však jedná o smlouvu, která byla uzavřena v roce 2005, bude se postupovat podle zmiňovaného přechodného ustanovení. To v zásadě říká, že předmětem „dodanění“ nebudou příspěvky zaměstnavatele, které byly od daně osvobozeny před 1. 1. 2015. Do daňového přiznání tedy zaměstnanec uvede pouze osvobozené příspěvky zaměstnavatele z let 2015 až 2022, tj. částku 46 000 Kč za příspěvky od ledna 2015 do srpna 2022.

Pokud tato záloha:

- je vyšší než DZ – částka DZ je další slevou na dani a po odpočtu této slevy zbývá konečná záloha ke sražení,
- je rovná DZ – celé DZ je slevou na dani, záloha vychází nulová,
- je menší než DZ – částka DZ se rozdělí (rozloží) na slevu na dani do zálohy rovné nule a na daňový bonus (tj. celková částka DZ snižená o část připadající na slevu na dani do nulové hodnoty),
- je rovna nule – celé DZ je daňovým bonusem k výplatě.

Poznámka:

Daňový bonus se vyplatí, činí-li alespoň 50 Kč, avšak nejvýše lze měsíčně vyplatit na bonusu částku 5 025 Kč. Podrobněji k daňovému zvýhodnění viz podkapitola 11.

- ✓ **Za leden 2022 byla zaměstnanci zúčtována zdanitelná měsíční mzda ve výši 155 644 Kč. Výpočet zálohy u zaměstnance uplatňujícího na Prohlášení poplatníka pouze slevu na poplatníka (základní slevu) za leden roku 2022 je následující:**

	(v Kč)
Hrubá mzda	155 644
Základ pro výpočet zálohy (zaokrouhlený na celé stovky Kč nahoru)	155 700
Výpočet zálohy: Do částky 155 644 Kč se použije 15%	23 346,60
Nad tuto částku (155 700 – 155 644 = 56) se použije 23%	12,88
Celkem (23 346,60 + 12,88)	23 359,48
Zaokrouhleno na celé Kč nahoru	23 360
Mínus sleva na poplatníka	2 570
Skutečně sražená záloha	20 790

Pozn.: Vyšší sazbou daně se zdaňuje základ daně, nikoliv tedy pouze příjem, což je odlišné od výpočtu loňského solidárního zvýšení daně. Zaměstnavatel odvede zálohu i z části příjmu, který není vyplacen, protože zdaňuje zaokrouhlený základ daně.

10.1.8 Výpočet daňové zálohy z jednorázových mezd, doplatků mezd za minulá léta a z doplatků mezd běžného kalendářního roku

Jednorázové mzdy a doplatky mezd za minulá léta se posuzují jako součást měsíčního příjmu. Pokud poplatník v kalendářním měsíci pobírá od téhož zaměstnavatele běžnou mzdu a jednorázovou mzdu nebo doplatky za minulá léta, daňová záloha se vypočte ze součtu běžné mzdy a jednorázové mzdy, popř. doplatků za minulá léta.

- ✓ **Zaměstnanec s učiněným Prohlášením k dani a s měsíční hrubou mzdou ve výši 32 000 Kč uplatňuje u zaměstnavatele daňové zvýhodnění na dvě děti.**

	(v Kč) stav k 1. 1. 2022
Zdanitelný příjem (hrubá mzda)	32 000
Základ pro výpočet zálohy	32 000
(zaokrouhlený na celé stovky Kč nahoru)	32 000
Záloha na daň před slevou	4 800
Sleva na dani podle § 35ba ZDP	2 570
Záloha na daň před daňovým zvýhodněním na děti	2 230
Měsíční daňové zvýhodnění na dvě děti (1 267 + 1 860)	3 127
z toho: Měsíční sleva na záloze	2 230
Měsíční daňový bonus	897
Záloha po slevě na děti	0
Měsíční daňový bonus	897

Řešení

Měsíční daňové zvýhodnění na dvě děti činí celkem 3 127 Kč. Vypočtenou zálohu na daň ve výši 4 800 Kč sníží zaměstnavatel nejprve o měsíční slevu na dani podle § 35ba ZDP ve výši 2 570 Kč a dále o daňové zvýhodnění ve formě slevy na dani do výše 0 Kč. Daňové zvýhodnění je vyšší než záloha na daň před daňovým zvýhodněním, proto bude zaměstnanci vyplacen daňový bonus ve výši 897 Kč.

- ✓ **Zaměstnanci s učiněným Prohlášením zúčtuje zaměstnavatel za měsíc leden 2022 (nebo kterýkoliv další měsíc roku 2022) zdanitelný příjem ve výši rovných 8 100 Kč (např. po část měsíce byl v pracovní neschopnosti). Zaměstnanec uplatňuje daňové zvýhodnění na jedno dítě.**

	(v Kč)
Zdanitelný příjem (hrubá mzda)	8 100
Základ pro výpočet zálohy	8 100
(zaokrouhlený na celé stovky Kč nahoru)	8 100
Záloha na daň před slevou	1 215
Měsíční sleva na dani podle § 35ba ZDP	2 570
Záloha na daň před daňovým zvýhodněním	0
Měsíční daňové zvýhodnění na jedno dítě = 1 267 Kč	1 267
z toho: Měsíční sleva na záloze	0
Měsíční daňový bonus	1 267

Řešení

Příjem zaměstnance dosahuje alespoň výše poloviny minimální mzdy (nekrácené) platné k počátku roku 2022, má proto nárok na výplatu daňového bonusu v daném měsíci, který při jednom dítěti činí 1 267 Kč. Při více dětech by se jednalo o částky vyšší.

Příklad k měsíčnímu a ročnímu výpočtu daňových záloh a daně a daňového zvýhodnění na děti v roce 2022

- ✓ *Zaměstnanec s učiněným Prohlášením v roce 2022 pobírá po dobu 9 měsíců mzdu ve výši 22 000 Kč měsíčně, 1 měsíc má mzdu ve výši 43 000 Kč, 1 měsíc má mzdu ve výši 18 000 Kč a 1 měsíc mzdu ve výši 10 000 Kč (část měsíce byl v pracovní neschopnosti). Po celý rok 2022 uplatňoval u zaměstnavatele měsíční daňové zvýhodnění na dvě nezletilé děti. Po skončení roku u zaměstnavatele požádal o provedení RZ daňových záloh a daňového zvýhodnění a navíc uplatnil roční nezdánitelné částky: jeden odběr krve jako bezúplatné plnění – dar ve výši 3 000 Kč a příspěvek na soukromé životní pojištění.*

Výpočet na mzdovém listě 2022 (v Kč)				
Hrubá mzda	22 000	18 000	10 000	43 000
Základ pro výpočet daňové zálohy (zaokrouhlený na celé stovky Kč nahoru)	22 000	18 000	10 000	43 000
Záloha na daň před slevou	3 300	2 700	1 500	6 450
Sleva na dani podle § 35ba	2 570	2 570	2 570	2 570
Záloha na daň před daňovým zvýhodněním	730	130	0	3 880
Daňové zvýhodnění na děti	3 127	3 127	3 127	3 127
z toho: Sleva na dani	730	130	0	3 127
Měsíční bonus	2 397	2 997	3 127	0
Záloha po slevě (slevách) ke sražení	0	0	0	753

1.3 Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 200 Kč, zdaněného srážkovou daní

Zaměstnanec u vedlejšího zaměstnavatele (bez učiněného Prohlášení) na základě dohody o pracovní činnosti dosáhl za odpracovaných 22 hodin měsíčního příjmu ve výši 3 200 Kč. Byly tak splněny všechny podmínky pro zdanění srážkovou daní stanovené v § 6 odst. 4 ZDP (úhrnná výše příjmu u téhož zaměstnavatele nepřesáhla za kalendářní měsíc částku rozhodnou pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění, tj. 3 500 Kč, a poplatník neučinil Prohlášení). Zaměstnanec může (ale nemusí) využít možnosti dané § 36 odst. 6 ZDP a zahrnout tyto příjmy do daňového příznání se zápočtem sražené daně na celkovou výši daně.

Postup

ř.	Legenda	Algoritmus	Kč
1	Zdanitelný příjem	Výchozí částka výpočtu	3 200
2	Zaokrouhlený základ daně pro zvláštní sazbu daně	ř. 1 zaokrouhlený na celé Kč dolů	3 200
3	Srážková daň	15 % z ř. 2 zaokrouhleno na celé Kč dolů	480
4	Slevy na dani a daňové zvýhodnění	Nelze uplatnit	0

Výpočet čistého příjmu

5	Zdanitelný příjem	Výchozí částka výpočtu	3 200
6	Srážková daň (15 %), nebo záloha na daň	ř. 3	480
7	SP zaměstnanec	6,5 % z ř. 5 se neplatí	0
8	ZP zaměstnanec	4,5 % z ř. 5 se neplatí	0
9	Čistý příjem	ř. (5 - 6 - 7 - 8)	2 720

Pozn.: Ani v tomto případě nedochází k žádnému rozdílu oproti zdanění v roce 2021. Poplatník neučinil Prohlášení, proto nemá na výpočet žádný vliv zvýšení slevy na poplatníka. Ke zvýšení rozhodného příjmu pro účast na nemocenském pojištění nedošlo. Srážkovou daň lze v roce 2022 uplatnit u příjmů ze závislé činnosti v úhrnné výši nepřesahující u téhož plátce daně za kalendářní měsíc částku 3 500 Kč, pokud poplatník neučinil u plátce příjmu Prohlášení poplatníka k dani podle § 38k ZDP.

Protože se jedná o zaměstnání malého rozsahu (nebylo dosaženo rozhodného příjmu), nepodléhá sociálnímu pojištění.

Zdravotní pojištění pojem „zaměstnání malého rozsahu“ nezná a pro účel posouzení zaměstnání ve zdravotním pojištění je rozhodující výhradně výše příjmu zúčtovaná za rozhodné období kalendářního měsíce. Pokud příjem zaměstnance pracujícího na dohodu o pracovní činnosti nedosahuje částky 3 500 Kč, nevzniká povinnost hradit zdravotní pojištění a zaměstnavatel vůči zdravotní pojišťovně žádné povinnosti neplní.

1.14 Člen volební komise (bez učiněného Prohlášení, které má učiněné u svého hlavního zaměstnavatele) dosáhl příjmu nižšího než 3 500 Kč

Příjem člena volební komise je příjmem podle § 6 odst. 1 písm. a) bodu 2 a § 6 odst. 10 ZDP. Pokud je nižší než 3 500 Kč, pak jsou splněny všechny podmínky pro zdanění srážkovou daní. Zaměstnanec může (ale nemusí) využít možnosti daně § 36 odst. 6 ZDP a zahrnout tyto příjmy do daňového přiznání se zápočtem sražené daně na celkovou výši daně.

Postup

ř.	Legenda	Algoritmus	Kč
1	Zdanitelný příjem (hrubá mzda)	Výchozí částka výpočtu	1 800
2	Základ daně	ř. 1 zaokrouhlený na celé Kč dolů	1 800
3	Srážková daň	15 % z ř. 2 zaokrouhleno na celé Kč dolů	270
4	Slevy na dani a daňové zvýhodnění	Nelze uplatnit	0

Výpočet čistého příjmu

5	Zdanitelný příjem (hrubá mzda)	Výchozí částka výpočtu	1 800
	SP zaměstnanec	Nepodléhá pojistnému podle § 7 zákona o nemocenské pojistění, pokud je příjem od téhož zaměstnavatele menší než 3 500 Kč	0
	ZP zaměstnanec	Nepodléhá pojistnému podle § 5 písm. a) bodu 7 zákona o veřejném zdravotním pojištění	0
6	Srážková daň	15 % z ř. 5	270
7	Čistý příjem	ř. (5 - 6)	1 530

Jak z příkladů 1.2 až 1.14 vyplynulo, nedochází v roce 2022 k žádným změnám ve výpočtu záloh na daň či daně oproti roku 2021 v případě poplatníků, kteří nečinili pro svého zaměstnavatele Prohlášení. Ke změnám dochází u poplatníků s učiněným Prohlášením, ale pouze co se týká částek, neboť došlo ke zvýšení základní slevy na poplatníka a daňového zvýhodnění na druhé a třetí a každé další dítě. Zvýšením průměrné mzdy také došlo k posunutí hranice, od níž je sražena vyšší sazba daně ve výši 23 %.

Výpočet ročního zúčtování v Kč

1	Úhrn příjmů od všech plátců s výjimkou příjmů, z nichž se daň vybírá srážkou podle zvláštní sazby daně	684 829	
2	Dílčí základ daně od všech plátců	684 829	
3	Nezdanitelné částky celkem	0	
4	Základ daně snížený o nezdanitelné částky (zaokrouhlený na celé stovky Kč dolů)	684 800	
5	Vypočtená daň	102 720	
6	Základní sleva na poplatníka	30 840	
7	Sleva na invaliditu od dubna	1 890	
8	Slevy na dani podle § 35ba ZDP celkem	32 730	
9	Daň po slevě na dani podle § 35ba ZDP	69 990	
10	Úhrn skutečně sražených záloh na daň	45 804	
11	Daňové zvýhodnění - nárok	37 524	
12	Z toho sleva na dani	37 524	
13	Daňový bonus - nárok (ř. 11 - ř. 12)	0	
14	Daň po slevě (ř. 9 - ř. 12)	32 466	
15	Rozdíl na dani po slevě (ř. 10 - ř. 14)	13 338	
16	Vyplacené daňové bonusy	3 127	
17	Rozdíl na daňovém bonusu (ř. 13 - ř. 16)	-3 127	
18	Doplatek ze zúčtování (ř. 15 + ř. 17) (Pozn.: Pozor na znaménka - částka na ř. 17 je minusová, proto se odečítá.)	10 211	
19	Doplatek ze zúčtování	a) přeplatek na dani po slevě	13 338
		b) doplatek na daňovém bonusu	-3 127

Vzhledem k tomu, že poplatník v ročním zúčtování neuplatil žádné další slevy na dani ani nezdanitelné částky, snadno dopočítáme, z jakého důvodu uvedený přeplatek na dani vznikl.

1. V dubnu nebylo možno odečíst 1 730 Kč slevy na poplatníka (záloha před slevou 840 Kč, sleva na poplatníka 2 570 Kč) a současně nebylo možno poskytnout daňový bonus 3 127 Kč.
2. V květnu nebylo možno odečíst 290 Kč slevy na poplatníka (záloha před slevou 2 280 Kč, sleva na poplatníka 2 570 Kč).
3. V červnu byla z částky 44 356 Kč vypočtena daň sazbou 23 %, tedy 10 201,88 Kč. Protože poplatník nedosáhl v ročním zúčtování výše příjmů, které by podléhaly vyšší sazbě daně, byla i z této částky vypočtena daň sazbou 15 %, tedy 6 653,40 Kč. Rozdíl je 3 548,48 Kč.
4. Poplatník měl přiznán invalidní důchod od 10. 3., plátce slevu odečítal až od listopadu, v ročním zúčtování byla přiznána od dubna, tzn. za dalších 7 měsíců, v částce 1 470 Kč (210×7).

Součet uvedených částek činí $1\,730\text{ Kč} + 3\,127\text{ Kč} + 290\text{ Kč} + 3\,548,48\text{ Kč} = 10\,665,48\text{ Kč}$. Vypočtená výše přeplatku je 10 211 Kč, rozdíl je způsoben odlišným zaokrouhlováním základu pro výpočet zálohy a základu daně.

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu

Územní pracoviště v, ve, pro

Daňové identifikační číslo plátce daně/plátcovy pokladny

C Z

otisk podacího razítka finančního úřadu

ŽÁDOST

podle § 35d odst. 9 zákona o daních z příjmů¹⁾
o poukázání chybějící částky vyplacené plátcem daně poplatníkům na doplatku
na daňovém bonusu z ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění

Plátce daně

Sídlo / adresa místa pobytu plátce daně

běžná

Typ žádosti²⁾

dodatečná

Přehled o vyplacených doplácích na daňovém bonusu

Za zdaňovací období ³⁾		
ř. 1	Celková částka doplatku na daňovém bonusu vyplacená z ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění všem oprávněným zaměstnancům	Kč
ř. 2	Z toho uspokojeno z celkového objemu záloh na daň	Kč
ř. 3	Výše částky doplatku na daňovém bonusu z řádku 1 vyplacená z vlastních finančních prostředků plátce	Kč
ř. 4	Datum vyplacení doplatku na daňovém bonusu	

- a) Žádám o vrácení⁴⁾ doplatku na daňovém bonusu vyplaceného z vlastních finančních prostředků z řádku 3 (popř. částky nižší) v částce Kč
 - na účet⁵⁾ vedený u č. účtu
 kód banky
 - na adresu⁶⁾
- b) Žádám o převedení⁴⁾ doplatku na daňovém bonusu vyplaceného z vlastních finančních prostředků z řádku 3 (popř. částky nižší):
 v částce Kč
 - na jiný osobní daňový účet daně⁵⁾ vedený u správce daně
 č. účtu⁷⁾ kód banky⁸⁾
- c) Žádám o použití⁴⁾ doplatku na daňovém bonusu vyplaceného z vlastních finančních prostředků z řádku 3 (popř. částky nižší) v částce Kč
 - ve prospěch jiného daňového subjektu⁹⁾ DIČ
 na úhradu nedoplatku na daně⁹⁾ vedený u správce daně
 č. účtu⁷⁾ kód banky⁸⁾
- d) Částku z řádku 3 (popř. částku nižší⁴⁾) ponechejte v částce Kč na úhradu splatných daňových povinností daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Kontaktní osoba⁹⁾

telefon⁹⁾

Údaje o podepisující osobě:

Kód podepisující osoby:

Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li daňový subjekt či zástupce právnickou osobou),

s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)

Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě

Daňový subjekt / osoba oprávněná k podpisu:

Datum

Otisk
razítka

Vlastnoruční podpis
daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu

Pokyny:

- 1) Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“).
- 2) Označte křížkem jednu z variant. U běžné žádosti se jedná o uplatnění postupu podle § 35d odst. 9 zákona o daních z příjmů, a to po správné aplikaci § 35d odst. 4 zákona o daních z příjmů. U dodatečné žádosti se jedná o postup podle § 35d odst. 9 zákona o daních z příjmů po aplikaci § 38i zákona o daních z příjmů.
- 3) Uveďte zdaňovací období (kalendářní rok), za který byl vyplacen doplatek na daňovém bonusu, a to na základě provedeného ročního zúčtování záloh a daňového zvyhodnění (§ 35d odst. 7 zákona o daních z příjmů). V případě postupu podle § 38i zákona o daních z příjmů uveďte zdaňovací období, za které bylo chybně poskytnuto nižší daňové zvyhodnění a doplatek na daňovém bonusu byl poplatníkovy vyplacen dodatečně.
- 4) V řízení o této žádosti postupuje správce daně obdobně jako při vrácení, použití nebo převedení přeplatku podle § 154 a § 155 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.
- 5) Nehodící se škrtněte.
- 6) Uveďte druh daně, na kterou je požadováno vyplacený doplatek na daňovém bonusu převést.
- 7) Číslo účtu a kód banky uveďte jen v případě, kdy se doplatek na daňovém bonusu nepřevádí v rámci orgánů Finanční správy ČR.
- 8) Uveďte jméno, příjmení fyzické osoby nebo název právnické osoby.
- 9) Nepovinný údaj.

Pokyny k vyplňování údajů o podepisující osobě

Údaje o podepisující osobě: tyto údaje budou vyplňovány pouze v případech, kdy je podání zpracováváno a podáváno osobou odlišnou od daňového subjektu, tzn. v případech, kdy daňový subjekt činí podání sám za sebe, tuto část nevyplňuje.

Kód podepisující osoby: bude vyplněn číselný kód podle níže uvedených typů podepisujících osob:

- 1 – zákonný zástupce nebo opatrovník
- 2 – ustanovený zástupce
- 3 – společný zástupce, společný zmocněnec
- 4a – obecný zmocněnec – fyzická osoba i právnická osoba
- 4b – fyzická osoba daňový poradce nebo advokát
- 4c – právnická osoba vykonávající daňové poradenství
- 5a – osoba spravující pozůstalost
- 5b – zástupce osoby spravující pozůstalost
- 6a – dědic po skončení řízení o pozůstalosti
- 6b – zástupce dědice po skončení řízení o pozůstalosti
- 7a – právní nástupce právnické osoby
- 7b – zástupce právního nástupce právnické osoby

Pozn. kódy 5b, 6b, 7b mají přednost před obecnými druhy zastoupení s nižšími čísly kódů.

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby: bude vyplněno datum narození podepisující osoby odlišné od daňového subjektu – fyzické osoby, nebo evidenční číslo osvědčení daňového poradce – fyzické osoby, nebo identifikační číslo právnické osoby odlišné od daňového subjektu.

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li daňový subjekt či podepisující osoba právnickou osobou) s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník atd.): tyto údaje budou vyplňovány pouze v případech, kdy je podání podáváno právnickou osobou, včetně případů kdy je právnická osoba v postavení podepisující osoby odlišné od daňového subjektu.

Vlastnoruční podpis daňového subjektu / Osoby oprávněné k podpisu: podání bude opatřeno vlastnoručním podpisem buď přímo daňovým subjektem – fyzickou osobou činící podání sama za sebe, nebo fyzickou osobou oprávněnou podepsat podání za daňový subjekt – právnickou osobou. Je-li podepisující osobou fyzická osoba odlišná od daňového subjektu, podání podepisuje tato fyzická osoba; je-li podepisující osobou právnická osoba odlišná od daňového subjektu, podání podepisuje fyzická osoba oprávněná jednat jménem právnické osoby.

4. SOUKROMÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ – TYPOVÉ PŘÍKLADY

Problematika životního pojištění přináší řadu otázek. Souhrnný výklad působí složitě, a proto je namíste vysvětlení pomocí jednoduchých příkladů.

✓ **Příklad 1**

Paní Aleně přispívá zaměstnavatel na smlouvu o životním pojištění 1 000 Kč měsíčně a ona sama si na smlouvu o životním pojištění platí také 1 000 Kč měsíčně. V daňovém priznání může uplatnit nezdaniitelnou částku ve výši 12 000 Kč, neboť pro účely daňového odpočtu se započítají pouze vlastní vklady, příspěvky za zaměstnavatele odečíst nelze.

✓ **Příklad 2**

Pan Jaroslav pracuje pro zaměstnavatele pouze po dobu letních prázdnin (červenec a srpen) na DPP. Panu Jaroslavovi může zaměstnavatel přispět na jeho soukromé životní pojištění. I pro něj platí maximální hranice pro osvobození 50 000 Kč od tohoto zaměstnavatele. Rozhodnou skutečností není ani doba trvání zaměstnaneckého vztahu ani to, o jaký typ vztahu se jedná (např. HPP, DPP, DPC, jednatel), ani skutečnost, že zaměstnanec učinil pro zaměstnavatele Prohlášení.

✓ **Příklad 3**

Zaměstnankyně paní Monika v roce 2022 předčasně (v roce výplaty odkupného jí nebylo 60 let) zrušila smlouvu o životním pojištění, ze které v posledních 9 letech uplatňovala daňový odpočet vždy ve výši 12 000 Kč. Paní Monika proto nemůže za rok 2022 zaměstnavatele požádat o provedení ročního zúčtování daně a musí podat daňové priznání, i když jiné příjmy než od jednoho zaměstnavatele, u kterého učinila Prohlášení, neměla.

V daňovém priznání uvede příjmy ze závislé činnosti podle § 6 ZDP (podle potvrzení o zdaniitelných příjmech od zaměstnavatele) a „fiktivní“ příjem podle § 10 ZDP, který představuje částka ve výši pojistného, které z uvedené smlouvy uplatnila v uplynulých letech jako nezdaniitelnou částku a které snížily její základ daně (9 × 12 000 Kč). Paní Monika musí vyplnit přílohu č. 2 daňového priznání, ve které uvede jako příjem podle § 10 ZDP částku 108 000 Kč bez výdajů. Samozřejmě, pokud by paní Monika např. v roce 2017 a 2019 odpočet pojistného na životní pojištění neuplatnila, protože se jí to z důvodu nízkého příjmu nevyplatilo, nebude zdaňovat 108 000 Kč, ale pouze 84 000 Kč (7 × 12 000 Kč). Je ovšem rozdíl, jestli odečet vůbec neuplatnila nebo uplatnila, základ daně jí snížil, ale vlivem uplatněných slev na dani by daň byla nulová i bez tohoto odpočtu. Skutečnost, že po slevách je daň i bez uplatnění odpočtu zaplaceného pojistného na životní pojištění nulová, nemá žádný vliv na povinnost při předčasném ukončení smlouvy uplatněnou částku dodat.

Sleva na studenta

Náše zaměstnankyně byla v letech 2021 až 2022 studentem 3. ročníku bakalářského studia. Jelikož její pracovní poměr trval po celé období prázdnin, za červenec a srpen jsme jí slevu na dani zastavili. V září přinesla opět potvrzení o tom, že studuje 4. ročník bakalářského studia. Po mé připomínce, že bakalářské studium trvá 3 roky, mi řekla, že neobhájila diplomovou práci. Je tedy do doby, než obhájí diplomovou práci, nadále studentkou školy? Máme jí v ročním zúčtování záloh doplatit daňovou slevu za červenec a srpen 2021? Trvá statut studenta po ukončení studia ještě jeden následující měsíc, i když po celou dobu trvá její pracovní poměr?

Podle § 55 odst. 1 zákona o vysokých školách se studium na vysoké škole řádně ukončuje absolvováním studia v příslušném programu. Dnem ukončení studia je den, kdy byla vykonána státní zkouška předepsaná na závěr studia nebo její poslední část. Vaše zaměstnankyně nevykonala poslední část závěrečné zkoušky, a je tedy nadále studentem soustavně se připravujícím na budoucí povolání. Předpokladem samozřejmě je doložení potvrzení školy o studiu. Neuvádíte, na jaké období bylo potvrzení na rok 2021/2022 vystaveno, ale lze předpokládat, že na celý akademický rok. Akademický rok není organizován jako školní rok. Ustanovení § 52 zákona o vysokých školách stanoví, že akademický rok trvá 12 kalendářních měsíců a jeho začátek stanoví rektor, studium je členěno zejména na semestry, ročníky nebo blok a každý semestr, ročník nebo blok sestává z období výuky, zkoušek a prázdnin. Ustanovení § 14 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře stanoví, že soustavná příprava na budoucí povolání na vysoké škole začíná nejdříve dnem, kdy se dítě stává studentem vysoké školy, a končí dnem, kdy studium ukončilo. Z uvedeného vyplývá, že pokud vaše zaměstnankyně neukončila studium na vysoké škole, nebyly měsíce červenec a srpen nijak vyčleněny z doby, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání. Skutečnost, že se nejedná o soustavnou přípravu na budoucí povolání, pokud student vykonává výdělečnou činnost, upravuje zákon o státní sociální podpoře v § 12 odst. 1 písm. a) bodu 2 pouze v případě dálkového, distančního, večerního nebo kombinovaného studia na středních školách. Pro studenty vysokých škol žádná taková úprava není. Do vykonání poslední části státní zkoušky (příp. do měsíce, ve kterém zanechá studia nebo bude ze studia vyloučena), je tedy vaše zaměstnankyně studentem soustavně se připravujícím na budoucí povolání a náleží jí tím pádem sleva na studenta. Pokud svůj nárok uplatnila v Prohlášení a zároveň doložila potvrzení o studiu tak, že jí navazovaly akademické roky 2021/2022 a 2022/2023, neměla byste čekat až do ročního zúčtování, ale za měsíce, za které jste jí slevu neposkytla, byste měla provést opravu záloh, neboť jí nebyly sraženy ve správné výši. Až vaše zaměstnankyně diplomovou práci obhájí, složí tak poslední část státní zkoušky a přestane být studentkou. V souladu s § 14 odst. 1 písm. b) zákona o státní sociální podpoře již od dalšího měsíce nebude mít nárok na slevu na studenta, neboť podle uvedeného ustanovení se již nebude jednat o soustavnou přípravu na budoucí povolání, protože zaměstnankyně bude po celý kalendářní měsíc vykonávat výdělečnou činnost.

Informace GFŘ **o změně v osobě plátce daně v souvislosti** **s přeshraničním agenturním zaměstnáváním** **na území EU a EHP**

(ze dne 31. prosince 2014)

Od 1. 1. 2015 nabývá účinnosti zákon č. 267/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) a který v ustanoveních § 6 odst. 2, § 38c odst. 2 a § 38h odst. 10 ZDP nově upravuje osobu plátce daně v situaci mezinárodního pronájmu pracovní síly na území EU a EHP.

Podstatou nové právní úpravy je, že dochází ke změně osoby plátce daně z uživatele práce pronajatých pracovníků, na osobu pronajímatele – organizační složku zahraniční agentury práce. Od 1. 1. 2015 je nově v postavení plátce daně ve vztahu k pronajatým zaměstnancům zahraniční agentura práce, a to pouze v případech, pokud:

- se jedná o agenturu práce, která má sídlo nebo bydliště v jiném členském státě Evropské unie (EU) nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor (EHP) a současně
- má na území České republiky organizační složku, jejímž předmětem činnosti je zprostředkování zaměstnání na základě povolení podle zákona upravujícího zaměstnanost.

Povinnosti plátce daně vyplývající ze zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád a ZDP (tj. zejména registrační povinnosti plátce daně, povinnost srážet a odvádět zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti za pronajímané zaměstnance v souladu s ustanoveními § 38h ZDP) v těchto případech již neponese uživatel práce pronajatých zaměstnanců, ale **bude je plnit výše zmíněná organizační složka** (stálá provozovna) zahraniční agentury práce, která je rovněž formálně právním zaměstnavatelem pronajímaných zaměstnanců.

Ze strany uživatelů práce pronajatých zaměstnanců, kteří využívají služeb výše uvedených agentur práce, je třeba zajistit, aby **nesráželi a neodváděli zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti za zaměstnance pronajaté** od těchto agentur práce.

Pokyn GFŘ D-22
k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení
zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,
ve znění pozdějších předpisů
(výňatek)

Čj.: 5606/15/7100-10

Čl. I

Předmět pokynu

Generální finanční ředitelství v zájmu zajištění jednotného uplatňování zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), vydává tento pokyn.

Při uplatňování zákona se bere v úvahu vždy skutečný obsah právního úkonu nebo jiné skutečnosti rozhodné pro stanovení či vybrání daně, pokud je zastřený stavem formálně právním a liší se od něho. Jednotlivé skutečnosti je nutné posuzovat vždy ve vzájemné souvislosti.

Čl. II

Tento pokyn z hlediska použití nahrazuje pokyn GFŘ D-6, č.j. 32320/11-31, k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, uveřejněný ve Finančním zpravodaji č. 7/2011, včetně jeho oprav.

Čl. III

Tento pokyn lze poprvé použít za zdaňovací období, které započalo v roce 2014.

Čl. IV

K § 2

1. Stálým bytem se rozumí byt, který je poplatníkovi kdykoliv k dispozici podle jeho potřeby, ať již vlastní či pronajatý. Tento byt může být poplatníkem pronajat jiné osobě formou, která umožňuje podle potřeby poplatníka obnovení jeho užívání poplatníkem bez prodlevy. Úmysl poplatníka zdržovat se trvale ve stálém bytě se posuzuje vzhledem k okolnostem jeho osobního a rodinného stavu, tj. žije-li v něm rovněž např. s manželkou, dětmi, rodiči, či zda byt je využíván v návaznosti na jeho ekonomické aktivity (samostatnou činnost, zaměstnání apod.).

2. Dojde-li u poplatníka ke změně v rozsahu povinnosti vůči České republice (§ 2 odst. 2 nebo odst. 3 zákona) v průběhu zdaňovacího období v důsledku změny bydliště, posuzuje se jeho statut za příslušné části roku samostatně. V případě vzniku neomezené daňové povinnosti v České republice (§ 2 odst. 2 zákona) v důsledku skutečnosti, že se zde poplatník obvykle zdržuje, uplatní se tento statut pro celé zdaňovací období.

**Vyhláška č. 511/2021 Sb.,
o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových
vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot
pro účely poskytování cestovních náhrad**

Ministerstvo práce a sociálních věcí stanoví podle § 189 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce:

§ 1

**Sazba základní náhrady
za používání silničních motorových vozidel**

Sazba základní náhrady za 1 km jízdy podle § 157 odst. 4 zákoníku práce činí nejméně u

- a) jednostopých vozidel a tříkolek 1,30 Kč,
- b) osobních silničních motorových vozidel 4,70 Kč.

Stravné

§ 2

Za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší zaměstnanci stravné podle § 163 odst. 1 zákoníku práce nejméně ve výši

- a) 99 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) 151 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- c) 237 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

§ 3

Za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší zaměstnanci stravné podle § 176 odst. 1 zákoníku práce ve výši

- a) 99 Kč až 118 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) 151 Kč až 182 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- c) 237 Kč až 283 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

§ 4

Průměrná cena pohonných hmot

Výše průměrné ceny pohonné hmoty podle § 158 odst. 3 věty třetí zákoníku práce činí

- a) 37,10 Kč za 1 litr benzínu automobilového 95 oktanů,
- b) 40,50 Kč za 1 litr benzínu automobilového 98 oktanů,
- c) 36,10 Kč za 1 litr motorové nafty,
- d) 4,10 Kč za 1 kilowatthodinu elektřiny.

§ 5

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. Vyhláška č. 589/2020 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad.
2. Vyhláška č. 375/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 589/2020 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad.

§ 6

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022.

KAPITOLA VII

1. TABULKA PRO VÝPOČET ZÁLOH

Tabulka (vypočtená podle sazby v § 38h odst. 2 ZDP) je určena pro výpočet měsíčních záloh ze základu pro výpočet zálohy (úhrn příjmů za kalendářní měsíc¹⁾), pokud se nejedná o příjmy zdaněné srážkovou daní podle § 6 odst. 4 a § 36 odst. 2 písm. m) ZDP nebo podle § 36 odst. 1 písm. a) ZDP. Základem pro výpočet zálohy je příjem, který se do 100 Kč zaokrouhlí na celé koruny nahoru a nad 100 Kč na celé stovky Kč nahoru.

Tabulka je použitelná pro výpočet daňové zálohy u poplatníka s Prohlášením i bez Prohlášení. U poplatníka bez Prohlášení je částka skutečně sraženou daňovou zálohou, u poplatníka s Prohlášením se odečítají slevy na dani (včetně slev v rámci daňového zvýhodnění na děti).

Při měsíčním příjmu činí záloha na daň 15 % pro část základu pro výpočet zálohy do 4násobku průměrné mzdy (tj. v roce 2022 do částky 155 644 Kč) a 23 % pro část základu pro výpočet zálohy přesahující 4násobek průměrné mzdy. V případě příjmů převyšujících v roce 2022 měsíčně částku 155 644 Kč se záloha na daň sráží zvýšenou 23% sazbou daně, a to i v případě, že vyšší částka vznikla zaokrouhlováním základu daně. Například pokud mzda činí 155 644 Kč, což se však zaokrouhlí na 155 700 Kč, tak se z částky 155 644 Kč vypočte záloha 15 %, která činí 23 346,60 Kč, a z částky 56 Kč se vypočte záloha na daň 23 %, což činí 12,88 Kč. Celkem vypočtená záloha je potom ve výši 23 359,48 Kč, po zaokrouhlení na koruny nahoru 23 360 Kč.

Základ v Kč ¹⁾	Záloha v Kč	Základ v Kč	Záloha v Kč	Základ v Kč	Záloha v Kč	Základ v Kč	Záloha v Kč
		21–26	4	87–93	14	1 000	150
		27–33	5	94–100	15	100	165
		34–40	6	200	30	200	180
		41–46	7	300	45	300	195
		47–53	8	400	60	400	210
		54–60	9	500	75	500	225
		61–66	10	600	90	600	240
1–6	1	67–73	11	700	105	700	255
7–13	2	74–80	12	800	120	800	270
14–20	3	81–86	13	900	135	900	285

¹⁾ Základem (pro výpočet zálohy na daň v Kč) se rozumí úhrn příjmů ze závislé činnosti zúčtovaných nebo vyplacených poplatníkovy za kalendářní měsíc nebo za zdaňovací období, s výjimkou příjmu, který není předmětem daně, který je od daně osvobozen nebo z něhož je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Základ pro výpočet zálohy se zaokrouhluje na celé stovky Kč nahoru (do 100 Kč na celé Kč nahoru).

2. TABULKA PRO VÝPOČET CELOROČNÍ DAŇOVÉ POVINNOSTI

Tabulka je určena pro výpočet celoroční daňové povinnosti podle § 16 ZDP, tj. za celé zdaňovací období. Lze ji tedy použít v případě provedení ročního zúčtování daně nebo i při výpočtu daně v příznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2022.

U příjmů ze závislé činnosti se od ročního zdanitelného příjmu odečtou poplatníkem prokázané nezdanitelné části základu daně (§ 15 ZDP). Výsledek se zaokrouhlí na celé stovky Kč dolů a vypočte se daň podle níže uvedené tabulky. U většiny poplatníků se tato daň sníží o slevy na dani (§ 35ba ZDP) a u poplatníků uplatňujících děti se daň dále sníží o slevu na dani v rámci daňového zvýhodnění.

Při základu daně do výše 48násobku průměrné mzdy je sazba daně 15 %, při základu daně převyšujícím tuto částku (v roce 2022 jde o částku 1 867 728 Kč) se daň, z částky přesahující uvedenou částku, vypočte zvýšenou sazbou daně ve výši 23 %. Lze tak učinit i v ročním zúčtování, pokud zaměstnanci nevznikne povinnost podat daňové přiznání. Skutečnost, že část daně bude vypočtena zvýšenou sazbou daně ve výši 23 %, povinnost podat daňové přiznání nezakládá.

Základ v Kč ¹⁾	Záloha v Kč	Základ v Kč	Záloha v Kč	Základ v Kč	Záloha v Kč	Základ v Kč	Záloha v Kč
		2 000	300	4 000	600	6 000	900
100	15	100	315	100	615	100	915
200	30	200	330	200	630	200	930
300	45	300	345	300	645	300	945
400	60	400	360	400	660	400	960
500	75	500	375	500	675	500	975
600	90	600	390	600	690	600	990
700	105	700	405	700	705	700	1 005
800	120	800	420	800	720	800	1 020
900	135	900	435	900	735	900	1 035
1 000	150	3 000	450	5 000	750	7 000	1 050
100	165	100	465	100	765	100	1 065
200	180	200	480	200	780	200	1 080
300	195	300	495	300	795	300	1 095
400	210	400	510	400	810	400	1 110
500	225	500	525	500	825	500	1 125
600	240	600	540	600	840	600	1 140
700	255	700	555	700	855	700	1 155
800	270	800	570	800	870	800	1 170
900	285	900	585	900	885	900	1 185

¹⁾ Základem pro výpočet roční daně je roční zdanitelný příjem zaměstnance snížený o roční nezdanitelné částky (§ 15 ZDP) a zaokrouhlený na celé stovky Kč dolů.

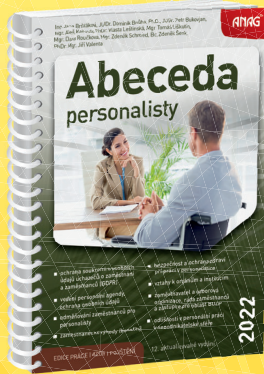
MĚSÍČNÍK
MZDOVÁ ÚČETNÍ

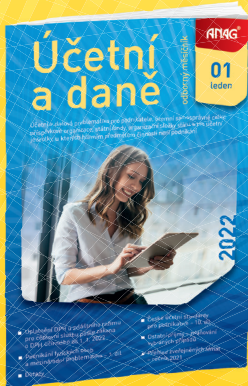
EDICE
PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ

DVOUMĚSÍČNÍK
PRAKTICKÁ PERSONALISTIKA

EDICE
PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ

MĚSÍČNÍK
ÚČETNÍ A DANĚ

EDICE
DANĚ

9 788075 543530

Doporučená cena 439 Kč